

Dosarul nr.1ra-409/2023
1-20159564-01-1ra-13032023

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată, în componența:

Președinte
Judecători

Țurcan Anatolie
Mânăscurtă Igor
Eremciuc Ghenadie

a examinat, fără citarea părților, admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului Berladean Dumitru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Berladean Dumitru xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.12.2020 – 14.07.2021;
Instanța de apel: 03.08.2021 – 03.11.2022;
Instanța de recurs: 13.03.2023 – 29.11.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 14 iulie 2021, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Berladean Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal, la 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis (epizodul din 05.11.2020).

Berladean Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal, la 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis (epizodul din 25.11.2020).

Potrivit art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit pedeapsa definitivă lui Berladean Dumitru de 10 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art.90 alin.(10) Cod penal coroborat cu art.85 Cod penal, s-a anulat suspendarea executării pedepsei stabilite inculpatului, prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Fălești din 11.06.2020 și prin adăugarea parțială, la pedeapsa aplicată prin prezenta sentință, s-a stabilit lui Berladean Dumitru pedeapsa definitivă de 1

(un) an 6 (șase) luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-au anunțat autoritățile tutelare locale și teritoriale (1. Primăria s. Coșernița r-nul Florești tel. xxxx; 2. Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei din cadrul Consiliului raional Florești MD – 5001, Republica Moldova, orașul Florești, bd. Victoriei nr. 2, Consiliul Raional Florești, etajul 1 xxxx precum și 3. DPDC sectorului Ciocana xxxx, despre apariția la inculpatul Berladean Dumitru a situației stabilite de art.14 alin.(1) lit. c) din legea RM nr.140 din 14.06.2013 și implicit despre necesitatea realizării de către acestea a atribuțiilor ce le revin conform art.6 și 7 din legea 140, precum și punerii în aplicare, nu mai târziu de momentul reținerii inculpatului Berladean Dumitru, a măsurilor de ocrotire stabilite de art.11, 12, 14 etc. din legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, în privința copilului minor xxxx a.n.xxxx.

Au fost obligate autoritățile investite cu executarea, să-și coordoneze acțiunile în prealabil, astfel ca minora xxxx a.n.xxxx să nu rămână fără supraveghere în rezultatul punerii în aplicare a prezentei sentințe.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Berladean Dumitru la 05.11.2020, aproximativ la ora 00:20 min., știind că nu deține dreptul de a conduce și că a consumat băuturi alcoolice și se află în stare de ebrietate, cunoscând cu certitudine că acționează cu încălcarea prevederilor pct.14 din Regulamentul Circulației Rutiere, care stabilește interdicția „conducătorului de vehicul de a conduce vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere”, a urcat la volanul automobilului de model „Mercedes” n/î xxxx și l-a condus pe bd. Ștefan cel Mare 169, mun. Chișinău. Ulterior, fiind stopat de către echipajul Inspectoratului Național de Securitate Publică și fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, acesta a fost condus la Dispensarul Republican de Narcologie, pentru prelevarea probelor biologice, unde potrivit concluziei medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, consemnată prin procesul-verbal nr.9361 din 05.11.2020, s-a stabilit că Berladean Dumitru avea concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,75 mg/l, iar concentrația de alcool în sânge de 1,33 g/l, care se consideră „Stare de ebrietate cu grad avansat”.

Tot el, Berladean Dumitru, la 25.11.2020, aproximativ ora 02:00 min., știind că nu deține dreptul special de a conduce și nici permis de conducere, a urcat la volanul automobilului de model „Mercedes” cu n/î xxxx și l-a condus pe str. Alecu Russo 61/1, mun. Chișinău din direcția str. Mihai Sadoveanu în direcția str. Nicolae Dimo, nu s-a isprăvit cu conducerea acestuia, a intrat pe banda de circulație cu sens opus, după care a părăsit partea carosabilă, unde s-a oprit din motive necunoscute. De către angajații poliției sosiți la fața locului conducătorul auto Dumitru Berladean a fost suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică și respectiv a fost îndreptat la examinare medicală în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei, fiind condus la Dispensarul Republican de Narcologie,

amplasat în mun. Chișinău str. Petru Rareș 32. Conform procesului-verbal nr.9524 din 25.11.2020 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, întocmit la ora 02:07, conducătorul auto Berladean Dumitru a refuzat trecerea examenului medical și prelevarea probelor biologice pentru determinarea alcoolemiei, încălcând astfel cerințele art.11 lit. j), 14 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere care stabilesc obligația conducătorului de vehicul ca „înainte de plecare și în timpul deplasării să se supună la solicitarea agentului de circulație, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare”, „Conducătorului de vehicul îi este interzis: a) să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere”.

2.1. Prin încheierea din 15 iunie 2021, s-a conexat cauza penală nr.1-163/2021 în care Berladean Dumitru este acuzat de comiterea infracțiunii stabilite de art.264¹ alin.(4) Cod penal, la cauza nr.1-3394/2020 în care Berladean Dumitru este acuzat de comiterea infracțiunii stabilite de art.264¹ alin.(4) Cod penal. S-a atribuit cauzelor penale numărul de referință unic 1-3394/2020.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului, a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia, cu adoptarea unei noi soluții, prin care lui Berladean Dumitru să-i fie stabilită pedeapsa neprivativă de libertate.

În motivarea apelului a invocat dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale înfăptuită de către prima instanță, pe care o consideră prea aspră, ținând cont de faptul că inculpatul a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a înaintat cerere de examinare a cauzei penale în baza art.364¹ Cod de procedură penală, astfel că la stabilirea pedepsei, prima instanță nu a acordat deplină eficiență principiilor de aplicare a pedepsei, prevăzute de art.61 Cod penal, în coroborare cu prevederile art.art.76, 78 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2022, a fost respins ca nefondat, apelul declarat, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenții, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Berladean Dumitru de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.264¹ alin.(4) și art. 264¹ alin.(4) Cod penal - conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și care nu deține permis de conducere a mijloacelor de transport.

Instanța de apel a considerat nefondate motivele invocate de către partea

apărării cu referire la dezacordul cu individualizarea pedepsei penale, reținând că, la stabilirea pedepsei inculpatului Berladean Dumitru, prima instanță a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunilor săvârșite, de persoana inculpatului, care nu este la prima abatere de la legea penală, anterior a mai comis și alte infracțiuni, dintre care două infracțiuni îndreptate împotriva securității traficului rutier. La fel, sa ținut cont că inculpatul a acceptat probele administrate în cadrul urmăririi penale, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, însă, a conchis că cele menționate - nu impun aplicarea unei pedepse mai blânde, or, instanța de fond corect i-a stabilit acestuia pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni. Totodată, corect au fost aplicate și prevederile art.art.85, 90 alin.(10) Cod penal, fiindu-i stabilit lui Berladean Dumitru pedeapsa definitivă de 1 (un) an 6 (șase) luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

A reiterat instanța că, într-o perioadă de 2 ani, inculpatul Berladean Dumitru a comis 4 infracțiuni contra securității traficului rutier, toate infracțiunile fiind comise în stare de ebrietate, încălcând astfel nu doar Regulamentul circulației rutiere dar și normele penale, care impun prohibiția conducătorilor mijloacelor de transport de a conduce în stare de ebrietate. Deci, temei legal pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege - nu se constată, or, toate circumstanțele cauzei au fost luate în considerație de către prima instanță la stabilirea pedepsei, ținând cont că inculpatul anterior a fost judecat pentru infracțiuni similare, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, cât și pedeapsa cu suspendarea executării pedepsei, însă, a comis alte două infracțiuni identice, deși, nu deține permis de conducere a mijloacelor de transport, prin ce se formează convingerea că pedeapsa condiționată, solicitată prin cererea de apel nu-și va atinge scopul pedepsei penale prevăzut în art.61 Cod penal. La fel, modalitatea de executare a pedepsei, este în acord cu principiul proporționalității, având în vedere faptele comise, urmările produse, personalitatea inculpatului și situația familială a acestuia.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de către avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului, prin care, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului Berladean Dumitru să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate.

În dezvoltarea argumentelor recursului, se susține că, pedeapsa stabilită de către prima instanță și menținută de către instanța de apel inculpatului în baza infracțiunilor prevăzute de art.art.264¹ alin.(4), 264¹ alin.(4) Cod penal, este prea aspră, or, instanțele de fond, la stabilirea pedepsei nu au ținut cont de faptul că inculpatul a recunoscut vina, s-a căit de cele săvârșite, a înaintat cerere de examinare a cauzei în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală.

În continuare, recurentul a menționat că, Curtea Europeană în jurisprudența sa, s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (cauza *Varga și alții v. Ungaria, hotărârea din 10 martie 2015, § 104*; cauza *Norbert Sikorski v. Polonia, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158*), statuând că trebuie să se ia în

considerare alternativele disponibile detenției, și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (cauza *Kyprianou v. Cipru*, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108). O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

La caz, condamnarea inculpatului cu executarea reală a pedepsei sub formă de închisoare, poate crea un sentiment de repulsie, cauzând suferințe nu doar inculpatului și nu va putea atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, or, pentru corectarea și reeducarea lui nu este absolut necesară privarea de libertate.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform prevederilor Legii nr.246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin.(3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de examinare a admisibilității recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), instanța de recurs, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept să declare recursul inadmisibil în cazul în care constată că, recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Din textul recursului se atestă că, în calitate de temei pentru recurs, se recurentul invocă prevederile pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr.246 din 31.07.2023, în sensul că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Examinând motivul invocat în recursul părții apărării, instanța de recurs constată că, prin acesta se expune o opinie critică asupra modalității de individualizare a pedepsei, precum și a temeiurilor ce țin de executarea acesteia.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, instanța de recurs atestă că, motivul și temeiul de recurs invocat de către recurent, nu și-a găsit confirmarea, în speță nefiind constată eroarea de drept invocată. Tot aici, completul de judecată menționează, că argumentele din recurs preponderent sunt aceleași care au fost invocate și în cererea de apel, în privința cărora instanța de apel s-a pronunțat în mod argumentat și detaliat.

Având în vedere argumentele din recurs, completul de judecată notează că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Completul de judecată reține că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, în conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

După cum rezultă din recurs, se solicită aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde, neprivative de libertate. Însă, completul de judecată menționează că, această solicitare nu poate fi admisă, deoarece din conținutul deciziei recurate rezultă că, menținând sentința primei instanțe la capitolul individualizării pedepsei penale, instanța de apel a reținut că, a fost acordată deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 75 Cod penal și respectate prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei penale, stabilite conform sancțiunii incriminate. La fel, corect au fost aplicate și prevederile art.art.85, 90 alin.(10) Cod penal, fiindu-i stabilit lui Berladean Dumitru pedeapsa definitivă de 1 (un) an 6 (șase) luni închisoare, în penitenciar de tip semiînchis.

Raportând soluțiile oferite de practica judiciară constantă, la circumstanțele cauzei deduse judecății, completul de judecată constată că, instanța de apel a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului, care indică, că săvârșirea faptelor nu se datorează unui concurs accidental de împrejurări și că, pentru îndreptarea inculpatului Berladean Dumitru, este necesară executarea efectivă a pedepsei.

În particular, instanța de apel corect a reținut toate circumstanțele reale și personale relevante speței, și anume caracterul prejudiciabil al infracțiunilor (infracțiunea este una ușoară), atitudinea inculpatului față de procesul penal derulat în privința sa, persoana inculpatului (acesta anterior a fost judecat, inclusiv pentru infracțiuni similare) și condițiile de viață ale familiei sale.

Ca urmare, instanța de recurs menționează și faptul că circumstanțele la care fac referire recurentul în cererea de recurs au fost luate în calcul la aplicarea pedepsei de către instanțele de fond, care la stabilirea pedepsei închisorii, au ținut cont de personalitatea inculpatului, a recunoscut vinovăția și a solicitat ca judecarea cauzei să fie înlăptuită în procedura simplificată, de faptul că acesta anterior a fost condamnat, și într-o perioadă de 2 ani a comis 4 infracțiuni contra securității traficului rutier, toate infracțiunile fiind comise în stare de ebrietate, încălcând astfel nu doar Regulamentul circulației rutiere dar și normele penale, care impun prohibiția conducătorilor mijloacelor de transport de a conduce în stare de ebrietate.

Astfel, instanța de apel corect a respins cerința apărării cu privire la aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde, neprivative de libertate, or, instanța de judecată poate dispune suspendarea executării pedepsei, doar în cazul în care consideră că scopul pedepsei stabilit de legiuitor la art.61 Cod penal, poate fi atins prin prisma normelor indicate supra.

Completul de judecată reține că, instanțele de fond au luat în considerare faptul că inculpatul, care anterior a fost judecat, inclusiv pentru infracțiuni similare, însă niciodată nu i-a fost stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate, a comis din nou alte două infracțiuni identice, cu intenție, în perioada de probațiune, motiv din care instanțele de fond just au concluzionat că, de fapt, inculpatul nu s-a corectat și reeducat, din nou pășind pe cale infracționalității, în așa mod instanțele de fond corect au conchis, că în cazul inculpatului o pedeapsă neprivativă de libertate nu va atinge scopul de restabilire a echității sociale, de corectare a acesteia, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acesteia, cât și a altor persoane. Or, individualizând pedeapsa inculpatului, instanțele de fond au ținut cont de prevederile legale relevante și au motivat aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de închisoare, în baza tuturor circumstanțelor constatate în speță, determinante pentru stabilirea pedepsei.

Reieșind din cele expuse supra completul de judecată conchide că, temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel expuse în decizia sa lipsesc, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-au comis erorile de drept semnalate de recurent, deci, nu persistă temei de casare a soluției adoptate de instanța de apel, iar pedeapsa stabilită inculpatului Berladean Dumitru, a fost aplicată în limitele legii.

Generalizând raționamentele mai sus nominalizate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, temeiul de casare prevăzut la art.427

alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, nu este incident speței, hotărârea atacată fiind legală și întemeiată, iar recursul declarat este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art.432 alin.(1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului declarat de către avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului Berladean Dumitru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui *Berladean Dumitru xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Mânăscurtă Igor